

לפני 25 שנה

"העולם הזה" 777
תאריך: 18.9.52

ואיכזר בשנה ההמשית למדינה את התהליך שהגיע לשיאו 25 שנים מאוחר יותר. בחירתו של אמיל שמורק כאיש-השנה היתה נקודת-תפנית בדרכו של "העולם הזה" והפכה אותו לראש-הדף במאבק הציבורי נגד השחיתות.

ת מסגירה אדם רעב למישטרה * זיכיון

של עמוס קינו * בן גוריון קורא עיתונים שהופיעו בימי קורח

ורשם הרע של שני הניכיון קורס הקצינים, אולם בחרתי גם בדרך השנייה לראות אם אגיע לאותה מסקנה. אמר השופט. בשעה 13:15, יותר משלוש שעות אחרי שהחל בקריאת פסק-הדין, הודיע השופט: "אני מוכה, איפוא, את הנאשמים מההאשמת המיניחות להם בפרט 1 ופרט 2 של גליון האישים." נגד בן-גוריון היתה האשמה נוספת שהשופט מצא אותו חייב בה: החזיק קת פצצות, חומרי-נפץ ואביזרים אחרים. "אני אתן עכשיו לתביעה ולסניגוריה להביע את דעתם בנושא זה." אמר השופט.

טיעון. בתגיועו לנקודה שבה הודיע כי הוא משוכנע שהנאשמים לא נכנסו לביתו של השר פנקס המנוח לא נותר, למעשה, כל ספק ביחס לתוצאת המישפט. אחד העיתור גאים שישב באולם העביר פתק לישראל כספי, סניגורו של קינו: "נשתה לחיים!" במיוחד התעכב השופט על עדותם של שני הניכיון קורס-הקצינים של המישטרה. פינחס שירצקי ויהודה שפריצר, שתפקידם היה לשמור על ביתו של השר, כיצד יכול היה שפריצר שלא לראות את הנאשמים שמה שהתקדמו מפינה ברחוב רמח"ל עד לבית, מרחק של 70 מטר? "ההסבר היחיד די," קבע השופט בהרימו את קולו, "הוא שהתגנבם בעת מילוי תפקידו." ואשר ל-שירצקי, קבע: "אילו חיפשתי סמל של מצפון רע, הייתי בוחר בו."

בנימה של אירוניה תקף השופט את "החוש האסתטי" של הממנים שלפי הור"אותיהם הושמד ד"ר שירצקי ושפריצר, ובמקומו הובא לבית-המשפט ד"ר אחר, מאחר שבד"ר המקורי היו שינויים ומחייקות. הוסיף השופט: "לא היתה עדותם של שני הניכיון קורס הקצינים אלא סיפור שבדו כדי לשמור על הקאריירה שלהם." מה אפשר לעשות. היתה זו אחת ממפלזותיה החמורות ביותר של המישטרה. במשך קרוב לשעתיים הנחית השופט מהר לומה אחר מהלומה על ראשה, קבל על התנהגות עדיה העיקריים. "יכולתי לצאת ידי חובה אילו הסתמכתי רק על הרושם הטוב ששני הנאשמים עשו עלי, ועל ה-

העם

כרגע המתאים: נס

משך שנת תשי"ב קרו הרבה מאורעות, החל משיבת הימאים וכלה במישפט פצ"צת פנקס (ראה להלן). אולם הבר העיקרי שהעסיק את האזרח משך השנה היה המצב הכלכלי.

השנה החלה ברוח פסימית. במחציתה בערך נאם בן-גוריון את נאומו הגדול על מנח (מדיניות כלכלית חדשה). הוא פתח בה את המשבר הגדול הראשון אחרי 13 שנות גיאון. היתה הרגשה שעתה שוב לא יתמנה הלידרות והמצב ירוע עוד יותר. אולם קרוב לסוף השנה קרה שוב פלא: הרמנים הפכו פיתאום גרמנים טובים ור הציועו שלום שילומים. בימים האחרונים של שנה זו אושר ההסכם המבטיח זרם חדש של מטבע זר למדינה. מצב-הרוח הכללי השתפר במידה ניכרת. עם פרוץ עונת החגים שוב שררה האמונה המסורתי תית של יהודי ארץ-ישראל מאז ימי ה' עלייה הראשונה: שברגע המתאים יקרה תמיד נס שישבור את חוקי הכובד הקוב"ע עם את גורלה של כל מדינה אחרת בי עולם.

מישפט

חבוסה

קולות הקרב נדמו. הכדור האחרון נורה. הפגז האחרון התפוצץ. התותחים, עטופים גלימות שחורות, נחו על כיסאותיהם. בא רגע והכרעה.

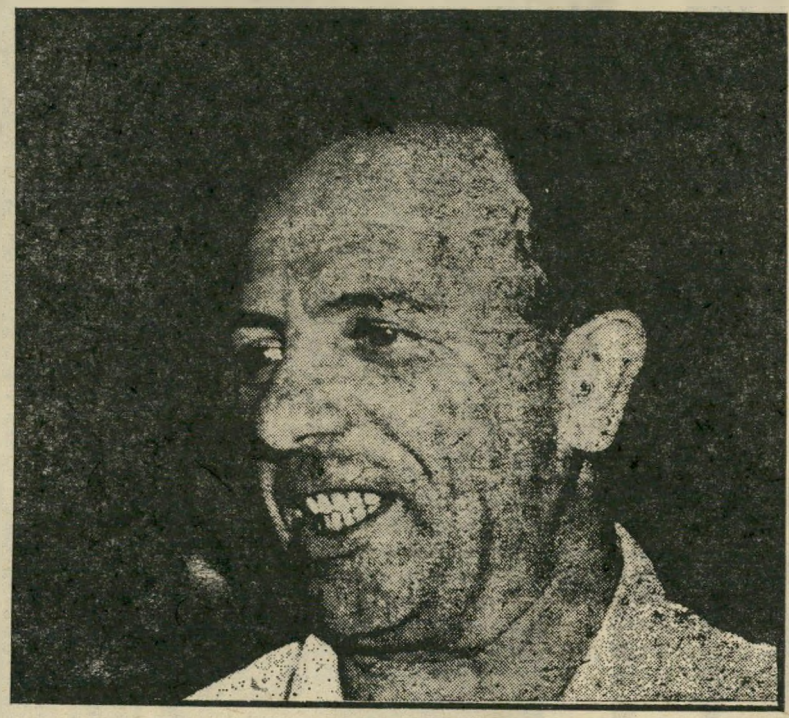
ערב לפני כן המו בתי-הקפה שברחוב דיונונו. כמעט מסביב לכל שולחן געשו הוויכוח: וחייבו או יזוכו? פה ושם נערכו התערבויות. הדיעה הכללית כמעט היתה שהנאשמים — עמוס קינו ושאלתיאל בן-יאיר — ישוחררו מחוסר-הזכות. הסדקים והבקעים בחזית התביעה, פרי הפגזה כבר בה במשך שבוע המישפט — היו גלויים מדי. רק מעטים ציפו שתבוסת התביעה תהיה כה טוטאלית.

אחרי באשמה אחרת? עד היום נשר מר בסדר מי ערך את חזית ההגנה, אחרי שעמוס קינו החליף פעמיים את פרקליטו. אולם אין ספק שמערך ההגנה היה מלאכת מחשבת, ולעומת שרשרת ההוכחות הסדר קה של התביעה, היתה חזית ההגנה אחידה. לא נשאר לתובע הממשלף והחייכני, אוריאל גרני, אלא להיאחז דווקא בנקודה זו. בסיכומו, בבוקר קביעת פסק-הדין, הדגיש כי דווקא הניגודים בדברי עדי מוכיחים את אמיתותם. שלא כעדות שני הנאשמים, הוזהות עד כדי כך שיש לשער שהיון פבריקציה מוחלטת. היתה זו טענה מיסכנה מאד מפי פרקליט בסיכום עדות עדי. היא לא הביעה ביטחון עצמי רב. הוא ביקש מן השופט שאם לא ימצא את הנאשמים באשמה אחת, על שלא הישועו לדרך אותם באשמה אחרת, על שלא הישועו למישטרה את עזרתם הנאשמים הי אמיתיים.

סמל של מצפון רע. כמעט מייד אחרי סיכומי התביעה הודיע השופט זאב צלטנר את מסקנותיו. בשיטתיות ניתח את כל טיעוני התביעה, וביטלם טיעון אחר

דרכי אדם

ארוחת-צהריים בצירות
ברחובות תל-אביב, כמו בכל עיר גדולה או בינונית בעולם, משוטטים נוודים חסרי

דוד אדירי
טגן מנהל נמל חיפה ממותקי העסקנים הבכירים של מפא"י בחיפה. עמד בשנת תשי"ב במרכזה של אחת מפרשיות השחיתות שהסעירו את המדינה. הוא בנה לעצמו וילה על הכרמל וגרם להקמתן של שבע ועדות חקירה פנימיות במפא"י, שבדקו מניין השיג את הכסף לבנייתה. למרות שטען כי הווילה נבנתה מכספי מישפחתו האמידה והמלוואות חברים, רצתה מפא"י להוקיעו על ראש תורנה כסמל למילחמה בשחיתות. אחרי שלא הצליחו להוכיח כי צבר לכסף בנטיילת שוחד הוא הוקע כמי שמתנהל אורח-חיים, שלא פועלי. בערב ראשי-השנה תשי"ג בחר בו העולם הזה כ"שער לעזאזל" של מיפלגת השילטון, שהשלטה אותו קורבן כדי לחפות על שרי הממשלה ומנהיגיה. שהחזו כבר אז באורח-החיים שהביא להסתאבות המיפלגה.

גג או מיקצוע, ישנים בגנים הציבוריים, ניזונים על לחם יבש, מים, שיירי אוכל. אחד מאלה הוא יצחק גולדברובסקי, הלוקי בשכלו, אך אינו משוגע במידה מוסד סעד ימצא לנחון לשכנו בבית חולירוח. בשבוע שעבר, בעת שהרעב חקפו, עשה מעשה רגיל: חיזר על הפתחים וביקש ארוחת-צהריים. בבית רגיל היו מטפלים בו באחת משתי צורות: נועלים בפניו את הדלת, או מגישים לו פירורי-מזון ומשלי חים אותו לדרכו. אולם היתה בשדרות רוטשילד שעל דלתו התדפק, לא היה כלל שטח ישראלי, השתייך לצירות בריתי המועצות.

בית הצירות בדר-כלל שקט ביותר, כאשר דפק גולדברובסקי על דלת הצי-רות, מיהרו אנשי המשמר הסובייטים לחייג את המספר 4444, הזמינו גיידת המישטרה להרחיק משם את האיש.

הרופא שבדק את גולדברובסקי החליט מייד כי בניגוד גמור לדעת פקיד הסעד, מרים השעוריה הוא משוגע העלול לסכן את שלום הציבור וציווה לאשפוזו במוסד מתאים, קודם שיגרמו נזקים חמורים יותר.

אנשים

במוצאי-שבת, למחרת צאתו מבית הסוהר, חגג עמוס קינו את חירותו הי חדשה בצורה מתאימה: בשעה שש אחרי הצהריים ביקרו אצלו האנשים שביקרו אצלו, לפי עדותה, ביום הטלת הפצצה על השר פינקס: פנינה שופטר, אליזה חסין וגרעון יקותיאל. כמו ביום הטלת הפצצה, הלכו ארבעתם לקולנוע גר רינה, אך הפעם לא מצאו כרטיסים והוכנסו חנינם עליידי מנהל הקולנוע וישבו בשעת ההקצנה על מדרגות היציע. אלא שבמקום הפרט טענת יצרים, שראו או, הם ראו עתה סרט בעל שם מתאים לא פחות: על חודו של פוטע, בניגוד לליל הטלת הפצצה הם לא יצאו את הקולנוע באמצע הסרט, הסביר קינו: "אני לא רוצה בעין הרע." כמו בליל הפצצה התפורו בני ה' חבורה — שאליה הצטרפו כמו אז מלשה סלנט ויעיזיה עזיש חניכת התיאטרון הקאמרי — בשעה 00:30 אחרי הצות. אלא שהפעם לא נפגש קינו עם שאלתיאל בן-יאיר. הלה היה עסוק בעירי-גנים בתגינת המאורע בדרכו שלו: הוא שתה כדת וכדין עם חבורה של קצינים.

במאמר קטלני של העיתונות, שאין עינה אלא לשעוריות, גילה דוד בן-גוריון בצהרון הדור ותק רב בקריאת עיתונים. כתב בייג"י: "אני קורא לא רק את העיתונים של ימינו, קראתי גם את העיתונים שהופיעו בימי קורח בניצחור ודתו ואבירם: קראתי את כל העיתונים שיבמי רחבעם וירבעם בן-נבט, ובימי בניי הם החשמונאים — של אלכסנדר ינאי ושל שלומציון המלכה." מקורביו של ראשי הממשלה החלו תמהים אם כוונתו לא היתה, במיקרה, לדיברי הימים — חדשות העבר, העיתון המספר היסטוריה שבעריכת לאיידיו של בייג"י, חבר מיפקדת הלח"י לשעבר ד"ר ישראל שויב.

* עד לפני כמה חודשים יועז המדיני של הרחוק שעבר, יגאל אלון.
** הנאשם השני במישפט הפצצה.
*** ד"ר ישראל אלדד (שי"ב) נאלץ באותה עת להוציא לפרנסתו, את "דברי הימים" חדשות העבר" מאחר שבן-גור" יון הורה למישרד-החינוך שלא להעסיקו בהוראה בבתי-ספר תיכוניים בשל השקפ"ו תיו הפוליטיות.